

Če bo Italija vojsko objestno še nadaljevala — to povem zato, da me slišajo v Rimu — potem bo dobila kasneje slabši mir.

Karolyju povem: Imam le en cilj in to je skorajšen časten mir. Zato našim sovražnikom nočem razpisovati premij za nadaljevanje vojske.

Dalje pravi minister, da so podmorski čolni ovirali dovoz municije na vzhodno in zahodno fronto in s tem bistveno vplivali na potek vojske na škodo našim sovražnikom.

Na interpelacijo glede ameriške vojne napovedi izjavi minister: "Nepotrjena poročila dopuščajo možnost, da Amerika napove vojsko tudi nam ter obema ostalima zaveznikoma Belgiji in Turčiji. Če tudi se to zgodi, ne bomo obžalovali, kar smo storili v preteklosti. Zaradi našega zavezništva z Nemčijo smo morali računati z nasprotstvom Amerike. Seveda bo za nas bolešno, ako bo Amerika izvajala konsekvence, ker bodo avstrijski in ogrski državljani v Ameriki prišli v mučen položaj. Na uspehu sedanja vojske pa to ne bo prav nič izpremenilo. Sicer je pa današnji Wilsonov govor dokaj ugodnejši, ker izjavlja da Avstro-Ogrski nočejo v nobenem oziru škodovati. In dalje pravi: Ni naša stvar, da se pečemo z ustanovitvami narodov. Želimo, da velike in male države svoje zaveze same uredijo. Nasproti nazoru, ki ga je bila vrgla ententa v monarhiji v obliki gesla o samoodločbi narodov, je današnje umešanje velik napredek, katerega priznavamo in o katerem živo želimo, da se ohrani.

Politični utrinki.

Ministrstvo za ljudsko zdravje.

Dne 24. novembra 1917 je izšlo cesarjevo lastnoročno pismo o ustanovitvi in delokrogu novega ministrstva za ljudsko zdravje in državnemu zboru je vlada že predložila dotični zakonski načrt. Delokrog novega ministrstva bo zelo obširen ter bo obsegal: 1. Boj proti nalezljivim človeškim boleznim, posebno proti jetiki, spolnim boleznim, pijanstvu in drugim kužnim ter ljudskim boleznim. 2. Higieno v mestih, kakor asanacija, starbno zdravstvo, zdravilišče in kopališče stvari. 3. Prometno in pomorsko zdravstvo ter dotična vprašanja izselništva. 4. Higieno v prehrani, nadzorstvo prometa z žvili in vsa tozadevna aprovizacijska vprašanja. 5. Zdravstveno mladinsko oskrbetvo, posebno skrb za matere, dojenčke in male otroke, dotične zavode, rejence, sirotišnice, otroške vrtce, zavetišča, šolsko zdravstvo, zdravstveno skrb za šoli odraslo mladino, skrb za telesno in duševno zaostalo mladino. 6. Strokovno, obrtno in neugodno zdravstvo, preprečevanje in pobjanje poklicnih bolezni, tako posebno izdajanje dovolj za otvoritev obratov in izvrševanje predpisov v varstvo življenja in zdravja delavcev v obratih vseh vrst; domače obrti, zenskaga, otroškega in mladinskega dela, ureditev obrtno-zdravniške službe, rudniškega zdravstva, zdravstva v državnih obratih in vzajemnega delovanja socialnega in zasebnega zavarovanja v zdravstvenem oziru. 7. vprašanja o negi in stregbi bolnikov, zdravilišča in oskrbovališča (bolnišnice, porodišnice, najdenišnice in norišnice), vrhovno vodstvo dunajskega in praškega bolniškega zaklada, blazništvo in reševalno službo. 8. Zdravstvo v kazniščih. 9. Lekarništvo in promet z zdravilnimi sredstvi, promet z dietičnimi in lepilnimi sredstvi ter strupi. 10. Mrliske stvari. 11. Zdravstveno skrb za vojne poškodovance, njihovo zdravljenje, dopolnilno zdravljenje in preskrba protez, svetovanje za izbiro poklica in strokovno izobrazbo. 12. Izvrševanje zdravniške prakse, strežniške službe in tozadevno strokovno organizacijo. 13. Kazenske stvari v zadevah ljudskega zdravstva izvzemši sodno kaznjive slučaje. 14. Statistiko o zdravstvu. 15. Organiziranje in pospeševanje proste samodelavnosti na vseh popriščih ljudskega zdravstva, posebno dotična društva itd. Razentega bo novo ministrstvo sodelovalo v vseh zdravstvenih vprašanjih tudi v stvareh, ki spadajo pod druga

ministrstva, tako n. pr. v veterinarskih zadevah, šolstvu, rudništvu, ustanavljanju vojniških domov, izobrazbi in strokovnem izpopolnjevanju zdravnikov, lekarnarjev in babic.

Čehi v vojni.

K. B. Dunaj, 5. decembra. Poslanci Schürf, Langenhan vložili so v današnji seji poslaniške zbornice od 90 poslancev podpisano vprašanje na ministrskega predsednika in na ministra deželne brambe glede zadržanja Čehov v svetovni vojski. Vprašanje, ki obsega 640 z masino pisanih strani, vsebuje ves v tem oziru zbrani material.

Radovedni smo, kaj bodo ministri na to vprašanje odgovorili. Kajti tukaj so ne gre za kakšno politično zadevo te ali one stranke, marveč gre se za navadna veleizdajstva od gotovih političnih hujšakov zepeljanega češkega ljudstva. Ta veleizdajalska gonja, ki se opira vedno na „narodne pravice“, je postala že huda nevarnost za domovino. Vsled tega jo i mi kot patrijotični list ob vsaki priliki pobijamo. Kajti slična gonja se je pričela razširjati tudi med vedno zvestim, avstrijsko mislečim slovenskim ljudstvom na Spodnjem Štajerskem ter Koroskem. Mi smo se proti tej Avstriji sovražni gonji vedno z vso verno borili in storili bomo tudi v bodoče!

Duhovnik!

O katoliškemu duhovniku in poslancu patru Zahradniku, voditelju ene najzagrizenjših čeških strank, poročali smo že par zanimivih stvari v zadnjih številkih našega lista. V enem svojih zadnjih govorov je dejal ta „vseslovenski duhovnik“ m. dr. tudi sledeče glede najvišjega katoliškega cerkvenega dostojanstvenika na Ogrskem: „Barbari! To je škof! Fej! Sramujem se takega škofa!“

Ali ni zanimivo, da katoliška cerkev pusti take fanatične duhovnike, ki pljujejo na svoje cerkvene predstojnike, še nadalje v službi?! Še bolj zanimivo je seveda, da se take hujšakajoče duhovnike pusti „delovati“ in se jih še iz javnih denarjev, torej iz denarjev davkoplačevalcev plačuje. In najbolj zanimivo, obenem pa tudi najbolj žalostno je, da si državna oblast v teh odločilnih resnih časih pusti dopasti, da ruje od države plačani duhovniški fanatik zoper tsemelje Avstrije... Ali smo v Afriki??

Tajne pogodbe diplomatov.

Naši zunanji sovražniki krošnjarijo še vedno s staro lažjo, da vodijo to grozovito vojno le za „osvoboditev“ malih narodov. In tudi naši domači hujšaki zoper Avstro-Ogrsko ter njene zavezničke razširjajo na vse moč goče načine to laž. V resnici pa izgleda stvar vse drugače! Naši nasprotniki hočejo ednostavno oropati našo zemljo, ugrabiti nam našo grudo. To je zlasti razvidno iz davno pred vojno sklenjenih tajnih pogodb naših sovražnikov. Nova ruska vlada je te hinavske in podle pogodbe zdaj objavila, da izpo zna ves svet, kdo je sovražnik miru. V teh tajnih pogodbah zahtevala je Rusija Konstantinopol, zapadno obrežje Bospora, Marmarsko morje, Dardanele. Azijska Turčija, sveti kralj in mesta Arabije in Perzije naj bi pripadla ostalim sovražnikom. Perzijo se je hotelo razdeliti med Rusijo in Anglijo. Torej bi se ednostavno vse Turčijo kar razkosalo in razdrobilo. Istotako se je hotelo razdeliti seveda tudi Nemčijo. V prvi vrsti ji je hotela Francija odrezati Elzas-Lothringen z bogatimi pokrajinskimi zelezja ter premoga. Istotako se je hotelo odrezati Nemčiji levi breg Rheina in iz njega vstaviti nek privesek francoske republike. Dolej je objavljen le del teh tajnih pogodb sovražnih diplomatov. Gotovo je, da so hoteli ti sovražniki tudi Avstro-Ogrsko razbiti in raztrgati. To dokazuje že dejstvo, da so celo notranji agenti naših sovražnikov, naj se potem že na ta ali oni politični program opirajo, tako zahtevo sprožili. Ali k sreči smo

mi z Nemčijo in ostalimi našimi zavezniki zmagovali. In zato si bomo pač, kakor je rekel naš presvitli cesar, sami svoj dom uredili!

Razno.

Iz Šmartna pri Slov. Gradcu se nam piše: Dragi „Štajerc“! Malo kedaj je slišati kaj iz našega kraja. Žalibog so tukaj take razmere, da ko bi Kristus prišel v našo sredino, bi se ravno tako razjokal, kakor se je nekdaj nad Jeruzalemom. Pa ni čuda, ker naš kaplan Kodrič nas vedno uči, da moramo „sovražnike ljubiti“ tako so tudi izpolnile uekaterene žene in dekleta dejansko, da so si prislužile mlade Ruse. Tako je tudi neka žena v Turški vasi porodila sinčka z Rusom. ki je pri njej služil in njeni mož je pa tudi v ruskem vjetništvu. Tako bi tudi lahko imenovali še več takih. Sramota za take! Kodrič je radovoljno krstil vse te Ruse. On je tak že čisto pozabil na božjo besedo, ker pridgovati ne ve drugega, kakor ljudi psovati in pravi, da smo sami krivi te vojske, da se ne poboljšamo; pa se ja ne moremo, ker so take pridige, da je le kar za cerkev škoda, ko je tak lepa in na priznici se pa take stvari razlagajo namesto božje besede. Kodrič se tudi zlo po ženskah ozira in bi jih rad prisilil, da bi nobena več ne djala židanega robca na glavo; pa to ga ne vbogajo; so že nosile židane robce, pa jih še bodoje nosile, ko Kodriča več tukaj ne bo... Prihodnjaki dalje!

Mirni opazovalec.

„Slovenski Gospodar“ potrebuje denarja, mnogo denarja. Zgraditi si hoče namreč ravno sedaj svoj „Tiskovni dom“ in z neverjetno predrznostjo feltari zdaj med duhovništvom ter priprostim ljudstvom za drobiž. Čudno je sicer to za list, ki se semintja dela za nekako „patrijotično“ glasilo slovenskega ljudstva na Spodnjem Štajerskem. Po našem mnenju bi bilo mnogo boljše, ako bi „Gospodar“ zdaj raje nabiral za uboge vdove in sirote po možeh, ki so prelivali svojo kri in padli na bojišču za domovino. Za te uboge ljudi pa nima ta list prav nobenega srca, nanje ne misli, njemu so tudi vojni invalidi deveta briga. Enkrat nabira „Gospodar“ za „Krekov spomenik“, zdaj pa zopet za svoj „Tiskovni dom“, ki si ga hočejo od ljudskih žuljev obogatiti politični hujšaki sredi v Mariboru zgraditi. Čudno se nam zdi, da ne nabirajo ti ljudje že sedaj za novo krono bivšega srbskega kraljestva, ki se je baje izgubila... Sicer se nam pa dozdeva, da se je nabiranje denarja „Gospodarju“ in čedni njegovi sestrici „Straži“ doslej prav malo obneslo. Kajti zdaj je pričel „Gospodar“ kričati o raznih zadregah, je naročnino za svoj list jako visoko navil in — da bi privabil več kalinov — laže o več kot 30.000 broječnem številu svojih naročnikov... Oj ti ubogi „Fihpos“! Niti zadnja farovška kuharica ti tega ne veruje. 30.000 naročnikov nimaš, peč pa bi potreboval več kot 30.000 kron, kajti ljudstvo te več ne mara zaradi tvoje protiavstrijske gonje!

Iz bojišča se nam piše: Dragi nam „Štajerc“! Naročnik tega lista uljudno prosi, da nas slovenske fante spet v našem domačem Štajercu oznanite: Čestitamo vsem našim starišem, sorodnikom in znancem mnogo srečo k Božičnim praznikom. Upamo tudi mi, da drugo leto bomo skupaj obhajali Božične praznike doma, ne več na bojnem polju. Spominjaje se nas na Božični večer pri jaslicah kakor se tudi mi bomo na Vas in na naše kolege, ki jih krije že črna zemlja. Pozdravljajo Vas: Zgšf. Korenjak Karl, Sv. Barbara v Hal. pri Pt., Fldw. Šmizo Joh., St. Peter pri Reichenburg, Zgšf. Cafuta Joh., Lupstava, St. Veit pri Pt., Zgšf. Solar Alois, Konjice, Zgšf. Peško Joh., Vrbje pri Zalcu, Krpl. Šrbak Vinko, Sv. Križ pri R. St., Krpl. Stergar Josef, Sromle pri Brezicah, Krpl. Kumer Ferdinand v Slov. Gradcu, Gftr. Šmrtnik Anton, Dovže pri Mislaji, Gftr. Zivčič Andreas, Globoko pri Bier., Gftr. Tlakar Franz, Ročico pri Celju, Gftr. Škofič Joh., Vurberg p. Pt., Gftr. Muršič Johann,